

STRATEGIA DZIAŁANIA

WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W SZCZECINIE

NA LATA 2009-2012

Zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej

Nr 31/2009 z dnia 20 lutego 2009 r.

Wstęp

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na lata 2009 – 2012 wyznacza podstawowe cele i kierunki działania, z uwzględnieniem polityki Państwa w tym zakresie, obowiązku realizacji regionalnych kierunków rozwoju oraz zadań wynikających z realizacji zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej.

Fundamentalne znaczenie ma odniesienie w strategii do kluczowych dokumentów krajowych oraz dyrektyw unijnych w tym zakresie, co pozwoli na wypracowanie odpowiednich narzędzi realizacji celów i stworzy podstawy do absorpcji środków unijnych oraz wykorzystania innych źródeł finansowania projektów w obszarze ochrony środowiska w regionie. Strategia uwzględnia cele krajowe określone w Polityce Ekologicznej Państwa i Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, a także kierunki działania wyznaczone w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami. Podstawowym kierunkiem działania Funduszu będzie udział w realizacji projektów z zakresu ochrony środowiska wpływających znacząco na rozwój regionalny, społeczny i gospodarczy województwa zachodniopomorskiego.

Podstawowy zakres dokumentu wyznaczają założenia i cele zawarte w „Strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2009 – 2012”, szczególnie w odniesieniu do zasad współpracy z funduszami wojewódzkimi. W latach objętych Strategią kluczowym celem NFOŚiGW jest wsparcie finansowe samorządów oraz przedsiębiorstw komunalnych w wypełnieniu zobowiązań akcesyjnych Polski, głównie w sektorze gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki odpadami komunalnymi.

Okres działania WFOŚiGW w Szczecinie objęty strategią wpisuje się w pełni w bieżący okres programowania polityki strukturalnej UE, tj. lata 2007 – 2013, w którym zapewniono szeroki wachlarz instrumentów finansowych, zarówno w ramach funduszy strukturalnych, jak i funduszu spójności, możliwych do wykorzystania w realizacji zadań z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska, głównie w ujęciu regionalnym. Wojewódzki Fundusz na mocy porozumienia z Ministerstwem Środowiska, jako Instytucja Wdrażająca w określonym zakresie obsługuje Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, priorytetowo traktuje zadania, które uzyskają dofinansowanie w ramach tego programu, proponując beneficjentom wsparcie finansowania projektu zarówno w formie pożyczek, jak i dotacji, na uzupełnienie wkładu własnego. Jako główny kierunek działalności Funduszu w okresie objętym Strategią przyjęto wspieranie projektów służącym wypełnianiu zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego i współfinansowanych ze środków unijnych. Celem strategicznym jest efektywna absorpcja w województwie zachodniopomorskim środków w ramach instrumentów finansowych, w bieżącym okresie programowania, przewidzianych w Programach Operacyjnych, jak i Inicjatywach Wspólnotowych (głównie INTERREG).

Jednocześnie w omawianym okresie będą realizowane projekty wynikające z działalności statutowej Funduszu, poprzez wsparcie finansowe (preferencyjne pożyczki, dotacje, przekazanie środków jednostkom budżetowym, dopłaty do kredytów komercyjnych) i pomoc merytoryczną we wdrażaniu przedsięwzięć służących szeroko rozumianej ochronie

środowiska w regionie. Oprócz gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, istotne znaczenie ma realizacja zadań w obszarze ochrony atmosfery, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, monitoringu środowiska oraz przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom.

Celem opracowania jest wskazanie celów strategicznych i podstawowych kierunków działalności WFOŚiGW w Szczecinie w latach 2009 – 2012 z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania Funduszu oraz uwarunkowań krajowych i regionalnych. Podstawą tworzenia celów i rozwiązań strategicznych jest rzetelna diagnoza stanu aktualnego działalności oraz możliwości rozwojowych. Szczegółowe zadania Wojewódzkiego Funduszu będą opracowywane corocznie w formie listy przedsięwzięć priorytetowych oraz planów działalności.

I. Zakres działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

1. Uwarunkowania działalności WFOŚiGW w Szczecinie.

Podstawy Działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie określają ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (j. t. Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz statut nadany przez Ministra Środowiska w dniu 1 marca 2007 r.

Wojewódzki Fundusz jest samodzielną instytucją finansową, posiadającą osobowość prawną. Od ponad piętnastu lat pełni istotną rolę w realizacji polityki ekologicznej w województwie zachodniopomorskim, wspierając finansowo przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska. W myśl art. 405 ust.1 ww. ustawy środki Wojewódzkiego Funduszu w Szczecinie przeznacza się na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

Zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw zakłada się przekształcenie funduszy celowych w samorządowe osoby prawne z dniem 1 stycznia 2010 r. Projekt zakłada utrzymanie ich odrębności finansowej oraz sprawowanie nadzoru przez Zarząd Województwa.

Do swoich priorytetowych działań Wojewódzki Fundusz zalicza zadania z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej. Wspiera budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji sanitarnej zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W ramach zadań z zakresu ochrony powietrza WF współfinansuje przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości powietrza. Natomiast w sektorze ochrony powierzchni ziemi głównym celem jest ograniczenie ilości i szkodliwości odpadów, wdrażania nowoczesnych metod odzysku i wtórnego wykorzystania odpadów oraz zapewnienie bezpiecznego składowania odpadów obecnie nieprzetwarzalnych zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla województwa zachodniopomorskiego przyjętym przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 7 października 2002 r.*

Wojewódzki Fundusz posiada doświadczenie w finansowaniu podmiotów o różnych formach organizacyjno-prawnych realizujących inwestycje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W 2007 roku wojewódzkim funduszom powierzono dodatkowe obowiązki jako instytucji wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko dla dwóch osi priorytetowych: I-Gospodarka wodno-ściekowa, II-Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (dla projektów poniżej 25 mln euro).

Najbliższy czas wyznacza dla Wojewódzkiego Funduszu w Szczecinie nowe zadania. Będzie on również wspierał projekty środowiskowe w ramach Wojewódzkiego Programu Inwestycyjnego, Regionalnych Programów Operacyjnych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wojewódzki Fundusz finansuje także przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, monitoringu oraz działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków.

2. Podstawy prawne opracowania strategii.

Podstawę prawną opracowania strategii działania WFOŚiGW w Szczecinie na lata 2009-2012 stanowi ustawa Prawo Ochrony Środowiska /j.t. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm./ . Ustawa ta zobowiązuje: Zarządy WF do opracowywania projektów strategii działania wojewódzkich funduszy /art. 415 ust.6a/, natomiast Rady Nadzorcze do uchwalenia „raz na cztery lata, strategii działania wojewódzkich funduszy, wynikających ze wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy oraz z uwarunkowań regionalnych.

Opracowując Strategię zwrócono uwagę na fakt, że powinna ona być zgodna z Polityką Ekologiczną Państwa i przenosić jej cele na poziom województwa .Jednocześnie powinna uwzględniać specyficzne problemy ekologiczne występujące w województwie.

Strategię opracowano w oparciu o nowe akty prawne:

- Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012, która uzyskała uzgodnienie Ministra Środowiska – pismo DP-078-1892 z dnia 2 grudnia 2008 r.
- Politykę Ekologiczną Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Strategię Gospodarki Wodnej,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2007 - 2013,
- Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
- inne wojewódzkie dokumenty strategiczne (długookresowe) i operacyjne,
- diagnozę stanu środowiska.

Nadrzędnym celem polityki ekologicznej państwa jest tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu jego wykorzystania.

Dla realizacji nadrzędnego celu w skali kraju przyjęto 5 celów strategicznych, natomiast w województwie zachodniopomorskim przyjęto 3 cele strategiczne. Są to:

I. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski.

II. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych.

IV. Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.

Dwa pozostałe cele strategiczne przyjęte w PEP: zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz ochrona klimatu będą realizowane w ramach celów wojewódzkich od I do III. Wojewódzki Fundusz w Szczecinie poprzez swoje działania będzie wspierał realizację zadań, które wpłyną na pełne osiągnięcie przyjętych w PEP i Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego celów.

3. Analiza SWOT WFOŚiGW w Szczecinie.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podstawowa i godna zaufania instytucja finansowa w województwie w zakresie finansowania ochrony środowiska, posiadająca osobowość prawną, • gwarantowane ustawowo przychody, • doświadczenia we współpracy z różnymi kontrahentami, m.in. jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwami, organizacjami społecznymi, • doświadczenia we współpracy z Funduszami, współpraca z BOŚ S.A. i innymi bankami oraz organizacjami finansującymi ochronę środowiska, • skuteczny system nadzoru i kontroli: audyt wewnętrzny, Rada Nadzorcza, NIK, UKS • dobre struktury organizacyjne z niezbędną bazą lokalową, • bardzo dobra znajomość uwarunkowań regionalnych, • zgromadzony przez lata potencjał kadrowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • różnorodność oczekiwań potencjalnych beneficjentów WF w zakresie wielkości środków oraz zakresu zadań rzeczowych, • brak jednolitego systemu mierzenia i prezentowania uzyskiwanych efektów ekologicznych, • nadmiernie rozbudowane ustawodawstwo oraz zmienność przepisów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • duże zapotrzebowanie na środki WF, • konkurencyjność oferty WF , • konieczność realizacji zobowiązań akcesyjnych w dziedzinie środowisko, • dobra opinia o WF u beneficjentów zwłaszcza j.s.t. • instytucja wdrażająca POiŚ 	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie możliwości zaciągania zobowiązań przez samorządy z uwagi na ich zadłużenie, • nadmiernie rozbudowane oczekiwania na środki dotacyjne zwłaszcza ze strony j.s.t. • spadek wpływów z opłat, • brak stabilności wymagań instytucji korzystających z danych Funduszu /NF, MŚ, MRR/, • długi okres rozpatrywania wniosków o dofinansowanie z funduszy unijnych, • niska absorpcja funduszy unijnych, • uwarunkowania finansowe (inflacja)

4. Wnioski.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie dla efektywnego działania w zakresie powierzonych mu zadań musi mieć stabilne podstawy funkcjonowania. Dla realizacji zadań powierzonych funduszowi wojewódzkiemu niezbędna jest stabilność instytucjonalna i prawna funkcjonującego systemu finansowania ochrony środowiska w województwie. W praktyce oznacza to stworzenie stabilnych warunków gwarantujących perspektywę efektywnego działania. Przygotowany przez Ministerstwo Środowiska projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo Ochrony Środowiska zakłada przekształcenie funduszy celowych w samorządowe osoby prawne. Przekształcenie wojewódzkich funduszy w jednostki samorządowe może zapewnić tę stabilność i dać gwarancję spokojnego budowania strategii działania na dalsze lata. Na Wojewódzkim Funduszu w Szczecinie spoczywa ciężar wsparcia merytorycznego i finansowego jednostek sektora publicznego oraz podmiotów gospodarczych w zakresie realizacji inwestycji ekologicznych w województwie. Zasadnym zdaje się przejście na wieloletni system zarządzania finansami, tak aby dostosować go do potrzeb wieloletniego planowania w POIiŚ.

II. Założenia do opracowania Strategii WFOŚiGW na lata 2009 – 2012.

1. Cele wynikające ze Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy.

Wspólna strategia działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012 wyznacza główne obszary działania i współpracy funduszy ochrony środowiska dla finansowego wspierania przedsięwzięć służących ochronie środowiska.

Podstawowym celem działalności funduszy jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Traktatem Akcesyjnym.

Fundusze Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są głównymi elementami systemu finansowania ochrony środowiska. Ich znaczący udział w nakładach inwestycyjnych na ochronę środowiska potwierdza duże znaczenie Funduszy w procesie finansowania działań zmierzających do zachowania i poprawy jakości środowiska. Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy przyjmuje następujące cele strategiczne:

- współdziałanie funduszy ekologicznych w jak największej absorpcji niepodlegających zwrotowi środków z Unii Europejskiej,
- wspomaganie przedsięwzięć dofinansowywanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej, poprzez zapewnienie niezbędnego krajowego wkładu finansowego w celu wypełnienia zobowiązań akcesyjnych,
- wspomaganie przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie standardów emisyjnych i jakości środowiska wynikających z prawa wspólnotowego i krajowego, w tym ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska i zwiększenia udziału ilości energii wytwarzanej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych,
- kształcanie kadr ochrony środowiska i kreowanie postaw ekologicznych,

Cele operacyjne

- poprawa efektywności alokacji środków publicznych poprzez kontrolę efektywności kosztowej – budowa wspólnej bazy kosztowej wspieranych projektów oraz bazy osiągniętych efektów ekologicznych,
- poprawa konkurencyjności udzielanej pomocy poprzez uproszczenie i ujednoczenie kryteriów dostępu oraz procedur dla projektów współfinansowanych z kilku funduszy,
- wymiana informacji poprzez zintegrowaną bazę danych o obsługiwanych projektach ekologicznych i osiągniętych efektach,
- ustalenie przez WFOŚiGW w Szczecinie z NFOŚiGW zasad odpowiedzialności za wsparcie finansowe i merytoryczne projektów ujętych w POIiŚ, WPI i RPO.

2. Uwarunkowania wynikające z charakterystyki środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.¹

a. zasoby przyrodnicze województwa

Łączna powierzchnia obszarów chronionych w granicach województwa zachodniopomorskiego wynosi 474 tys. ha, co stanowi więcej niż 20% jego ogólnej powierzchni (w całym kraju 30%). Powierzchnia obszarów chronionych wraz z obszarami Natura 2000 (łącznie z obszarami potencjalnie chronionymi) wynosi 992 tys. ha, co stanowi około 43% powierzchni województwa. Podstawą wyznaczania obszarów Natura 2000 jest występowanie siedlisk przyrodniczych i gatunków ptaków, które są przedmiotem zainteresowania dyrektywy ptasiej i siedliskowej.

Przestrzenne rozmieszczenie obszarów chronionych układa się pasmowo, głównie równoleżnikowo (poza doliną Odry):

- dolina i obszar ujściowy Odry – stanowi strefę przygraniczną państwa i województw z dużym nagromadzeniem ustawowych form ochrony przyrody o różnej randze ochronnej (park narodowy, rezerваты, parki krajobrazowe, Natura 2000),
- pas nadmorski – obejmujący obszary Natura 2000 i obszar chronionego krajobrazu,
- południowy pas na granicy województwa zachodniopomorskiego – z dużym nagromadzeniem ustawowych form ochrony przyrody o różnej randze ochronnej (park narodowy, rezerваты, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu),
- środkowy pas – obejmujący parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu. Część obszarów chronionych przylega do terenów intensywnej urbanizacji. Na obszarach tych, zależnie od formy ochrony obowiązują zróżnicowane ograniczenia dotyczące korzystania z zasobów przyrodniczych, określone w odpowiednich aktach prawnych.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. wielkoprzestrzenne obszary chronione obejmują:

- **parki narodowe** – 2 obszary o łącznej powierzchni w granicach województwa 16.332,80 ha: Drawieński Park Narodowy (część) i Woliński Park Narodowy,
- **rezerваты przyrody** – 88 obszarów o łącznej powierzchni 13.555,4 ha. w tym Rezerwat „Świdwie”, który jako jedyny obszar uzyskał status o znaczeniu międzynarodowym,
- **parki krajobrazowe** – 7 obszarów o łącznej powierzchni w granicach województwa 118.838 ha,
- **obszary chronionego krajobrazu** – 21 obszarów o łącznej powierzchni 328.574 ha,
- **obszary Natura 2000**
obszary specjalnej ochrony ptaków – 20 obszarów istniejących i potencjalnych o łącznej powierzchni wraz z Zatoką Pomorską 1.238.193,33 ha,
specjalne obszary ochrony siedlisk - 45 obszarów o łącznej powierzchni 678.629,11 ha.

¹ Dane liczbowe wykorzystane w pkt 2 zaczerpnięto z Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.

b. oczyszczanie ścieków, poprawa jakości i czystości wód

Według danych GUS na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2006 roku odprowadzono do wód powierzchniowych łącznie 1.688,5 hm³ ścieków, z czego 1.575,6 hm³ to wody pochodnicze (umownie czyste). Ilość odprowadzonych ścieków wymagających oczyszczania wynosiła 112,9 hm³, z czego:

- 61,2% (69,0 hm³) stanowiły ścieki komunalne,
- 38,8% (43,9 hm³) stanowiły ścieki przemysłowe.

W porównaniu do roku 2001 ilość odprowadzanych do wód powierzchniowych ścieków wymagających oczyszczania zmniejszyła się o ok. 11%, a do roku 1998 - o 35%. Ilość ścieków komunalnych zmniejszyła się z 79,9 hm³ w 2001 roku do 69,0 hm³ w 2006 roku, tj. o 13,6%, a ścieków przemysłowych z 47,6 hm³ w 2001 roku do 43,9 hm³ w 2006 roku, tj. o 7,8%.

Spośród wszystkich ścieków wymagających oczyszczania ścieki nieoczyszczane stanowiły w 2006 roku 15,3% (w 2001 roku 18,9%). Odprowadzanie ścieków nieoczyszczanych systematycznie maleje. Ilość odprowadzanych do wód powierzchniowych ścieków nieoczyszczanych zmniejszyła się z 24,2 hm³ w 2001 roku do 17,3 hm³ w 2006 roku tj. o 28,5%, w tym ścieków przemysłowych z 1,5 hm³ w 2001 roku do 0,97 hm³ w 2006 roku tj. o 35,3%. W odniesieniu do 1998 roku ilość nieoczyszczanych ścieków komunalnych spadła o 51%, a ilość nieoczyszczanych ścieków przemysłowych o 35%. Na terenie województwa zachodniopomorskiego działało 290 oczyszczalni ścieków komunalnych o przepustowości 439.152 m³/dobę, obsługujących 60,4% mieszkańców województwa, w tym z podwyższonym usuwaniem biogenów – 40,9%. W miastach odsetek ten wynosi 69,8%, a na wsi 39,4%. Ścieki przemysłowe stanowią ponad 95% ścieków wytworzonych w województwie zachodniopomorskim, z tego 97,3% to wody chłodnicze (umownie czyste). W 2006 roku na terenie województwa były 122 oczyszczalnie ścieków przemysłowych.

W 2006 roku do sieci kanalizacyjnej dostęp miało 73,6% mieszkańców naszego województwa, a do sieci wodociągowej przyłącze miało 93%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 4.568,8 km, a sieci wodociągowej 8.348,4 km. W odniesieniu do 2001 roku długość sieci kanalizacyjnej wzrosła o 1.402,8 km (co stanowi 30,7%), a sieci wodociągowej o 920 km (11%). Pomimo wzrastającej liczby mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej wciąż ten wskaźnik jest niewystarczający. Dysproporcja pomiędzy ilością przyłączy wodociągowych a wyposażeniem w kanalizację sprzyja powstawaniu znacznych ilości ścieków bytowych, które niejednokrotnie odprowadzane są do wód bez jakiegokolwiek oczyszczenia. Stan ten szczególnie widoczny jest na wsi, gdzie 84,4% ludności korzysta z wodociągów, a tylko 36% z kanalizacji. Nieco lepsza jest sytuacja w miastach, gdzie z sieci wodociągowej korzystało 96,8% mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej – 89,6. Znacząca poprawa w tym zakresie nastąpi z chwilą zakończenia inwestycji dotyczącej poprawy jakości wody oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków w Szczecinie oraz inwestycji realizowanych w ramach projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”.

c. jakość powietrza

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się średnim stopniem zanieczyszczenia powietrza. W znacznej części województwa, w szczególności w jego północnej i wschodniej części, stężenia zanieczyszczeń są niskie i nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu. W części zachodniej, gdzie zlokalizowane są największe punktowe źródła emisji rejestruje się stężenia wyższe. Na jakość powietrza w tej części województwa graniczącej z Niemcami, obserwuje się również wpływ emisji z obszaru Niemiec. Najwyższe poziomy substancji zanieczyszczających w powietrzu rejestrowane są w Szczecinie. Podobnie jak w innych rejonach Polski, również w województwie zachodniopomorskim, najistotniejszym problemem są zanieczyszczenia pyłowe.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Z punktu widzenia źródeł emisji wyszczególnia się emisje ze źródeł punktowych (emitory zakładów przemysłowych), powierzchniowych (sektor komunalno-bytowy) i liniowych (transport samochodowy).Znajomość wielkości emisji poszczególnych zanieczyszczeń jest niezwykle ważna dla celów oceny jakości powietrza w układzie „przyczynowo – skutkowym”, a także dla oceny jakości powietrza w oparciu o obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Na jakość powietrza na danym obszarze, oprócz emisji lokalnych, mają również wpływ emisje napływowe z sąsiednich obszarów.

W przypadku województwa zachodniopomorskiego takimi napływowymi emisjami są emisje z przygranicznego obszaru Niemiec (Brandenburgia, Meklemburgia – Pomorze Przednie).

d. gospodarka odpadami

Sektor komunalny

W roku 2006 w 111 ze 114 gmin województwa zachodniopomorskiego była prowadzona selektywna zbiórka odpadów. Obejmowała ona przeważnie tylko odpady opakowaniowe (tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura). Według informacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, w 2006 roku w województwie zebrano ponad 7500 Mg odpadów opakowaniowych, z czego do odzysku przekazano 87%.

W województwie tylko kilka gmin prowadzi selektywną zbiórkę odpadów biodegradowalnych czy odpadów wielkogabarytowych.

Obecnie na terenie województwa funkcjonuje 5 obiektów, w których prowadzi się sortowanie odpadów (Leśno Górne gmina Police, Grzybowo gmina Kołobrzeg, Smoleńcin gmina Kołbaskowo, Sianów i Kołobrzeg).

W instalacjach w Grzybowie i Leśnie Górnym oddzielona na linii sortowniczej frakcja biodegradowalna poddawana jest kompostowaniu.

Według ewidencji prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (dane na dzień 31.12.2006 r.) na terenie województwa znajduje się 114 składowisk, na których unieszkodliwiane (poprzez składowanie) są odpady komunalne (składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne), w tym 60 już nieeksploatowanych. Należy podkreślić pozytywny trend występujący w latach 2001-2006.

W okresie tym z eksploatacji wyłączono 35 składowisk. Mimo to według stanu na 31.12.2006r. użytkowane były jeszcze 54 składowiska, na których unieszkodliwiane (poprzez składowanie) są odpady komunalne.

Na terenie pięciu składowisk funkcjonują instalacje odgazowania z wykorzystaniem biogazu do produkcji energii elektrycznej; Sianów, Sierakowo (gmina Police), Szczecin-Klucz, Świnoujście–Przytór - Ognica, Smolęcín (gmina Kołbaskowo).

Sektor gospodarczy

Obciążenie terenu województwa zachodniopomorskiego odpadami jest bardzo zróżnicowane. Wiąże się to przede wszystkim z działalnością przemysłową oraz ze sposobem zagospodarowania terenu. W 2006 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego powstało ponad 6,5 mln Mg odpadów (2005 r. - ok. 5,0 mln Mg)*1. Zdecydowanie najwięcej odpadów wytworzono na terenie uprzemysłowionej części zachodniej województwa (powiaty: policki, gryfiński, stargardzki i miasto Szczecin). Odpady pochodzą głównie z przemysłu chemicznego, energetyki, przemysłu stocznioowego, cukrowniczego, hutniczego, drzewnego oraz z gospodarki komunalnej. Łącznie z tego terenu pochodzi ok. 86% całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie.

Od wielu lat do największych wytwórców odpadów w województwie należą Zakłady Chemiczne Police S.A. (2005 r. – ok. 3,5 mln Mg; 2006 r.- ok. 4,6 mln Mg) oraz Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. (2006 r. - ok.0,6 mln Mg). Suma odpadów powstających w tych przedsiębiorstwach stanowi ok. 78% ogólnej ilości odpadów wytwarzanych w województwie. W 2005 roku w województwie funkcjonowało 16 instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, w tym 15 instalacji unieszkodliwiania odpadów medycznych. Większość pracujących instalacji nie spełniała wymogów ochrony środowiska. Sukcesywnie były one wyłączane z eksploatacji. W 2006 roku funkcjonowały już tylko 4 instalacje (w tym trzy do unieszkodliwiania odpadów medycznych).

Odpady niebezpieczne w województwie poddawane były odzyskowi, bądź unieszkodliwiane metodami termicznymi i fizyko-chemicznymi. Tylko ok. 0,05% odpadów zdeponowano na składowiskach.

Na terenie województwa nie ma ogólnodostępnego składowiska odpadów niebezpiecznych. Tylko dla własnych potrzeb składowisko odpadów niebezpiecznych posiada Elda Elektrotechnika Szczecinek S.A. (powierzchnia 0,4 ha) do składowania odpadów po neutralizacyjnych (pochodzących z galwanizerni). Do końca 2004 roku na składowisku zdeponowano 747 Mg odpadów. Z dniem 31.12.2004 roku w zakładzie wyłączono galwanizernię, stąd od roku 2005 na składowisku nie deponuje się odpadów.

Odpady zawierające azbest powstające w województwie deponowane są na wydzielonych kwaterach do składowania odpadów azbestowych na składowiskach w miejscowości: Dalsze, Marianowo i Sianów. W 2005 roku zdeponowano na tych składowiskach ok. 3560 Mg, a w roku 2006 około 2097 Mg odpadów zawierających azbest. Składowane odpady to przede wszystkim płyty azbestowocementowe powstające w wyniku prac demontażowych i rozbiórkowych przeprowadzanych na obiektach budowlanych. Zasady usuwania wyrobów zawierających azbest zawarte są w opracowanym przez Ministerstwo Gospodarki Programie

usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, zatwierdzonym przez Radę Ministrów w 2002 roku. W roku 2006 do Wojewody Zachodniopomorskiego informację o rodzaju, ilości i miejscu występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska przedłożyło 31 gmin oraz 37 podmiotów prawnych.

Specyficznymi składowiskami odpadów niebezpiecznych są mogilniki. Są to zbiorniki zbudowane z betonowych kręgów studziennych posadowionych na głębokości ok. 3m do składowania przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po tych środkach. Należy zaznaczyć, iż do 2001 roku w województwie istniało 39 mogilników. W latach 2001–2002 zlikwidowano 12 mogilników stwarzających największe zagrożenie dla środowiska. Aktualnie na terenie województwa znajduje się jeszcze 25 tego rodzaju obiektów, których likwidację przewiduje się do 2010 roku.

Dla wyznaczenia zadań na lata 2009 – 2012 istotne znaczenie mają wnioski wynikające z analizy osiągniętych założeń wojewódzkich limitów racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska. I tak w odniesieniu do :

Zasobów wodnych - limit wojewódzki zakładał 20% zmniejszenia wodochłonności w produkcji.

Było to podyktowane średnio oszczędnymi technologiami stosowanymi w produkcji i nie przewidywano do 2010 r. nagłego zmniejszenia zużycia wody do celów produkcyjnych.

W analizowanym okresie 1998 – 2005 (brak wcześniejszych danych GUS dla utworzonego w 1998 roku województwa zachodniopomorskiego) osiągnięto 15% spadek poboru wód.

Dynamika spadku poboru wód wskazuje, że skuteczność zastosowanych mechanizmów prawnych wymaga dłuższego czasu.

Emisji substancji do powietrza - na poziomie wojewódzkim przyjęto wskaźniki krajowe, za wyjątkiem redukcji dwutlenku siarki o 30% i tlenu azotu o 20%.

W latach 1999-2006, w województwie zachodniopomorskim emisje zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł punktowych znacznie się zmniejszyły, na co wpłynęły głównie zrealizowane przez sektor energetyczny inwestycje proekologiczne. Największy spadek wystąpił dla dwutlenku siarki (ponad 60%), mniejszy dla dwutlenku azotu (24,4%) i pyłu (56%). Założone w POŚ na lata 2002- 2006 limity emisji zanieczyszczeń gazowych – dwutlenku siarki i dwutlenku azotu zostały więc osiągnięte.

Pomimo znacznego obniżenia emisji pyłu, osiągnięty efekt dla tego zanieczyszczenia jest mniejszy od założonego limitu (75%). Należy jednak zauważyć, iż w POŚ, założone limity wojewódzkie odniesione były do stanu wyjściowego na rok 1990, a więc dla starych struktur administracyjnych. Uniemożliwia to odniesienie zmian do stanu z 1990 r., gdyż takich danych brak. Wyjściowy stan dla poziomu województwa dotyczy, więc w tym przypadku roku 1999, od którego funkcjonuje aktualna struktura administracyjna kraju.

Energii – w POŚ na lata 2002 – 2006 założono zmniejszenie energochłonności produkcji o 25%. Podyktowane to było wprowadzaniem nowych rozwiązań technologicznych o znacznie mniejszym zużyciu energii. Przedsiębiorstwa energetyczne zobowiązane zostały do zwiększenia udziału ilości energii elektrycznej wytworzonej w źródłach niekonwencjonalnych

i odnawialnych do 7,5% w 2010 r. Brak danych (od 1990 r.) nie pozwala na oszacowanie spadku energochłonności na poziomie województwa.

W 2006r. osiągnięto następujące wielkości mocy uzyskiwanych ze źródeł niekonwencjonalnych: elektrownie wiatrowe – 80,182 MW, elektrownie wodne – 8 MW, elektrownia szczytowo – pompowa – 150 MW, wykorzystanie wód geotermalnych do celów grzewczych - 11 MW.

Z powyższych danych szacuje się udział energii odnawialnej na poziomie około 6%.

Odpadów przemysłowych – w województwie założono zwiększenie wykorzystania odpadów przemysłowych do celów gospodarczych do 90% (bez uwzględnienia fosfogipsów) w stosunku do roku 1990. Dane z terenu województwa zachodniopomorskiego pochodzą z 1999 roku. W województwie wskaźnik odzysku odpadów z sektora gospodarczego (z wyłączeniem

fosfogipsów) w 1999 wynosił ok. 40%, zaś w 2006 r. wzrósł do 54,07%.

Surowców wtórnych – dla województwa wskaźnik ten ustalono w wysokości 60%, przy założeniu objęcia selektywną zbiórką 80% gospodarstw domowych. Na poziomie województwa brak jest danych odnośnie odzysku i wtórnego wykorzystania papieru i szkła oraz odpadów komunalnych. W 2006 roku poziom odzysku i recyklingu tych odpadów wyniósł około 87% (w tym: 93% dla odpadów opakowaniowych z papieru i tektury, 90% dla odpadów opakowaniowych ze szkła).

Ładunków zanieczyszczeń do wód – w regionie wskaźnik ten założono w wysokości 93%.

W stosunku do gospodarki komunalnej założono zmniejszenie ładunku o 80%, w tym minimum 75% redukcji ładunku azotu ogólnego i fosforu ogólnego w ściekach dopływających do 61 oczyszczalni ścieków komunalnych. W latach 2001 – 2006 uzyskano następujące redukcje ładunku: BZT5 – 90,9%, azot ogólny- 59,6%, fosfor – 83,7%.

III. Cele strategiczne i kierunki działania WFOŚiGW w Szczecinie w latach 2009-2012.

1. Cele strategiczne.

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie są działania wspierające przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska w regionie, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz celami strategicznymi Polityki Ekologicznej Państwa, Strategią działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2009-2012. Oprócz tradycyjnych form wsparcia działań proekologicznych WFOŚiGW zakłada w najbliższych latach zwiększenie roli Funduszu jako inicjatora i koordynatora kompleksowych rozwiązań inwestycyjnych w województwie zachodniopomorskim.

W związku z powyższym sformułowano i przyjęto następujące cele strategiczne:

1. Ścisła współpraca z Ministerstwem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Zarządem województwa zachodniopomorskiego w zakresie realizacji działalności statutowej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości realizacji działań wspólnych.
2. Wspieranie projektów realizujących zobowiązania Polski wynikające głównie z Traktatu Akcesyjnego i dyrektyw UE oraz porozumień międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska.
Ze względu na ograniczone środki w systemie finansowania zdań z zakresu ochrony środowiska, podjęcie działań w celu racjonalnego ich wykorzystania oraz wspieranie w pierwszym rzędzie tych projektów które mają kluczowe znaczenie dla realizacji terminowych zobowiązań.
3. Maksymalna absorpcja zewnętrznych źródeł finansowania działań proekologicznych w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych dostępnych w poszczególnych programach operacyjnych oraz innych instrumentów finansowych UE, a także środków krajowych.
Fundusz w Szczecinie oprócz pełnienia funkcji Instytucji Wdrażającej dla dwóch osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko powołał punkt konsultacyjny dla potencjalnych beneficjentów zainteresowanych realizacją projektów, ze wskazaniem różnych możliwości montażu finansowego, głównie w oparciu o środki zewnętrzne. W ramach środków statutowych Fundusz zapewnia dofinansowanie wkładu własnego dla projektów realizowanych w oparciu o środki unijne.
4. Wspieranie projektów zgodnych z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi programami oraz innymi dokumentami strategicznymi w obszarze środowiska.
5. Efektywne zarządzanie środkami publicznymi oraz racjonalne wykorzystanie dostępnych środków finansowych, ze szczególnym podkreśleniem efektywności ekologicznej, ekonomicznej i społecznej projektów.

Wychodząc naprzeciw podmiotom realizującym projekty z zakresu ochrony środowiska w regionie, Fundusz w Szczecinie na bieżąco dostosowuje zasady finansowania do ich potrzeb, uruchamiając nowe formy współpracy oraz rozszerzając zakresy oraz obszary działania.

6. Prowadzenie na szeroką skalę akcji promocyjno-informacyjnej w celu dotarcia do potencjalnych zainteresowanych realizacją projektów proekologicznych w województwie zachodniopomorskim.
Zarząd Funduszu w Szczecinie w oparciu o dotychczasowe doświadczenia zamierza kontynuować cykliczne spotkania z potencjalnymi beneficjentami, głównie z przedstawicielami samorządów, zarówno w formie konferencji szkoleniowych, jak również spotkań organizowanych przez samorządy lokalne, instytucje publiczne, przedsiębiorców, organizacje społeczne i gospodarcze. Jednocześnie zakłada się kontynuację wydawnictwa „Naturalnie”, nowego kwartalnika WFOŚiGW o charakterze informacyjnym, skierowanego do podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska, redagowanego przez pracowników Funduszu.
7. Wspieranie działań, których celem jest kształtowanie postaw i zachowań społecznych zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju, racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych i korzystania ze środowiska.

W celu uzupełnienia przyjętych celów strategicznych opracowano szczegółowe kierunki działalności WFOŚiGW w Szczecinie, tzw. priorytety działalności, odnoszące się do poszczególnych podstawowych dziedzin w obszarze ochrony środowiska.

2. Strategiczne priorytety działalności.

2.1. Strategia w zakresie realizacji zadań Instytucji Wdrażającej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 jest jednym z najważniejszych instrumentów finansowych realizujący założenia polityki horyzontalnej Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska. Wielkość środków wspólnotowych w ramach POIiŚ wyniesie ok. 41,9% całości środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przeznaczonych na realizację programów operacyjnych Celu „Konwergencja”. Zatem aż 27,9 mld euro stanowi alokację środków unijnych POIiŚ przeznaczoną na inwestycje w zakresie: ochrony środowiska, szkolnictwa wyższego, zdrowia, kultury, energetyki i transportu. Wywiązanie się ze zobowiązań akcesyjnych przyjętych przez Polskę wymaga nie tylko wprowadzenia i stosowania unijnych dyrektyw, ale również zrealizowania wielu inwestycji w ww. sektorach.

Celem głównym programu w sektorze środowiska jest ukierunkowanie wsparcia m.in. na inwestycje w zakresie gospodarki wodno – ściekowej prowadzące do zredukowania ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi oraz na realizowane kompleksowo inwestycje mające na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody pitnej w

aglomeracjach zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Strategią Gospodarki Wodnej. Wsparcie ukierunkowane jest także na inwestycje dotyczące:

- a) gospodarki odpadami w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych,
- b) wdrażania technologii unieszkodliwiania odpadów,
- c) wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu,
- d) likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkim planem gospodarki odpadami,
- e) działań w zakresie rekultywacji gruntów przemysłowych i powojсковych
- f) działań w zakresie umacniania i ochrony brzegów morskich.

WFOŚiGW w Szczecinie na podstawie zawartego porozumienia z Instytucją Pośredniczącą pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla I i II osi priorytetowych POIiŚ w odniesieniu do projektów o kosztach całkowitych nieprzekraczających 25 mln euro. Działania funduszu w zakresie przypisanych zadań ukierunkowane będą na efektywne wykorzystanie środków unijnych w województwie zachodniopomorskim poprzez wspieranie inwestycji realizowanych przez beneficjentów w obszarach gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi.

W ramach obsługi i wdrażania projektów możliwych do dofinansowania ze środków POIiŚ fundusz realizuje następujące zadania:

1. Ocena formalna i merytoryczna I stopnia wniosków o dofinansowanie projektów złożonych w trybie obowiązującym dla projektów indywidualnych oraz w trybie konkursowym.
2. Zawieranie umów o dofinansowanie projektów.
3. Prowadzenie działań kontrolnych projektów realizowanych przez beneficjentów:
 - a) w zakresie zamówień publicznych dla zadań objętych projektem, do których stosuje się przepisy dotyczące zamówień publicznych,
 - b) w zakresie zawierania umów dla zadań objętych projektem, do których nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych,
 - c) w zakresie kwalifikowalności wydatków i kontroli na miejscu,
 - d) w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych.
4. Prowadzenie monitoringu i sprawozdawczości realizowanych projektów.
5. Zarządzanie finansowe i rozliczanie projektów w tym weryfikacja wniosków o płatność.
6. Przygotowanie i realizacja Rocznych Planów Działań Informacyjnych i Promocyjnych.
7. Podejmowanie działań w zakresie uzyskania środków pomocy technicznej.
8. Prowadzenie szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów POIiŚ.
9. Prowadzenie punktu informacyjnego w zakresie możliwości pozyskania środków unijnych.

W celu rzetelnego i prawidłowego wykonania nałożonych przez Instytucję Pośredniczącą ww. zadań powołano Zespoły Funduszy Europejskich. Fundusz podjął starania o środki pomocy technicznej w ramach POIiŚ. Umożliwi to dofinansowanie wydatków związanych z procesem stałego i efektywnego podnoszenia kwalifikacji poprzez korzystanie z ofert szkoleniowych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia osób zaangażowanych we wdrażanie POIiŚ. Podnoszenie kompetencji pracowników umożliwi prawidłową obsługę wdrażanych projektów finansowanych ze środków POIiŚ. Ponadto w ramach środków pomocy

technicznej będą również dofinansowane działania informacyjne i szkoleniowe dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, które wspomogą prawidłowe przygotowanie projektów w ramach aplikacji o środki unijne programu.

Nadrzędnym celem realizacji wymienionych zadań przypisanych Funduszowi jest zapewnienie możliwie jak najwyższej absorpcji funduszy unijnych na obszarze województwa zachodniopomorskiego w ramach I i II osi priorytetowej POIiŚ, co pośrednio przyczyni się do osiągnięcia wymagań następujących dyrektyw środowiskowych UE:

1. W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:
 - a) Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych poprzez realizację KPOŚK,
 - b) Dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - c) Dyrektywa Rady 2006/11/WE z dnia 14 lutego 2006r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty, zmieniająca dyrektywę 76/464/EWG – poprzez realizację zadań związanych z ograniczeniem odprowadzania do wód substancji niebezpiecznych w tym programie redukcji substancji niebezpiecznych z listy II do dyrektywy,
 - d) dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.
2. W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi:
 - a) dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - b) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
 - c) dyrektywa 91/157/EWG z dnia 18 grudnia 1991 r. w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne, znowelizowana dyrektywą 98/101/WE z dnia 22 grudnia 1998 dostosowująca do postępu technicznego dyrektywę Rady 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niektóre substancje niebezpieczne;
 - d) dyrektywa Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 roku w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT)
 - e) dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów,
 - f) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,
 - g) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów.

2.2. Strategia w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej.

Celem nadrzędnym realizowanym w ramach tego priorytetu jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w województwie zachodniopomorskim, a w szczególności inwestycji niezbędnych do realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 91/271/EWG oraz celu przejściowego Traktatu Akcesyjnego, z koniecznością realizacji do końca 2010 roku. Ze względu na rolę WFOŚiGW w Szczecinie we wdrażaniu I osi Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko priorytetowo będą traktowane inwestycje współfinansowane z Funduszu Spójności. Fundusz deklaruje wsparcie finansowe do 75% kosztów kwalifikowanych wkładu własnego beneficjenta w realizowane zadanie.

W ramach tego obszaru w szczególności będą wspierane zadania z zakresu:

- budowy, rozbudowy bądź modernizacji istniejących oczyszczalni ścieków komunalnych oraz systemów kanalizacji zbiorczej, ujętych w „Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”;
- realizacji inwestycji z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii w zakładach produkcyjnych najbardziej uciążliwych dla środowiska w skali regionu, mających na celu zmniejszenie zanieczyszczeń w ściekach produkcyjnych, budowy instalacji oczyszczania ścieków oraz zmniejszenia wykorzystania wody technologicznej w procesach produkcyjnych;
- racjonalizacji i ograniczenia zużycia wody;
- poprawy zaopatrzenia w wodę pitną w regionie, w tym budowę i modernizację stacji uzdatniania wody, oraz wspieranie działań związanych z ochroną powierzchniowych i podziemnych ujęć wody pitnej, monitoringiem i ochrona ich zasilania;
- poprawy stanu zasobów wodnych, stosunków wodnych i jakości wód w zlewni rzek województwa zachodniopomorskiego, zapobieganie erozji wód.

2.3. Strategia w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi.

Głównym celem strategicznym realizowanym w ramach tego priorytetu jest wspieranie realizacji inwestycji z zakresu gospodarki odpadami, związanych z koniecznymi do wdrożenia dyrektywami unijnymi: odpadową, składowiskową i opakowaniową, tym bardziej, że w tym obszarze mamy jako kraj członkowski duże zapóźnienia. W związku z tym istotne jest wspieranie dużych, kompleksowych instalacji do utylizacji termicznej odpadów komunalnych. Planowana jest w województwie zachodniopomorskim budowa dwóch tego typu obiektów w oparciu o środki finansowe UE, przy czym Fundusz w Szczecinie deklaruje dofinansowanie wkładu własnego beneficjentów realizujących te inwestycje. Jednocześnie będą realizowane mniejsze inwestycje z tego obszaru, głównie dotyczące zadań ujętych w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami.

Szczegółowo zadania, które będą realizowane w ramach tego obszaru dotyczą:

- realizacji kompleksowych programów gospodarki odpadami komunalnymi, zwłaszcza programów o zasięgu regionalnym realizowanych w oparciu o wspólne, międzygminne projekty inwestycyjne;
- działań mających na celu minimalizowanie ilości i szkodliwości odpadów poprzez rozwój nowoczesnych technologii nisko- i bezodpadowych;
- przedsięwzięć związanych z unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych;
- wdrażania nowoczesnych systemów odzysku surowców wtórnych i gospodarczym wykorzystaniem odpadów;
- modernizacji i rekultywacji istniejących składowisk odpadów;

- likwidacji istniejących na terenie województwa zachodniopomorskiego mogilników (do końca 2010 roku);
- realizacji kompleksowych programów usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

2.4. Strategia w dziedzinie ochrony atmosfery.

Głównym celem strategicznym realizowanym w ramach tego priorytetu jest wspieranie inwestycji ograniczających w znacznym stopniu emisję substancji szkodliwych do atmosfery, szczególnie na obszarach, gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza. Istotne znaczenie ma realizacja inwestycji, które wpłyną na ograniczenie agresywnej emisji zanieczyszczeń, szczególnie na obszarach chronionych objętych programem Natura 2000 w celu zachowania walorów przyrodniczych regionu. Priorytetowo traktowane będą te zadania, których realizacja w znaczący sposób wpłynie na wypełnianie zobowiązań unijnych zawartych w poszczególnych dyrektywach i pakiecie klimatyczno-energetycznym 3x20 oraz celów zawartych w krajowych dokumentach strategicznych i „Programie ochrony środowiska dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015”

Szczegółowe zadania realizowane w ramach tego priorytetu będą dotyczyły współfinansowania inwestycji z zakresu:

- wykorzystania odnawialnych źródeł energii w procesach pozyskania energii zarówno cieplnej, jak i elektrycznej, z uwzględnieniem efektywności energetycznej i ekonomicznej instalacji, głównie kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła, biogazowi, małych elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych oraz kotłów zasilanych biomasą lub biogazem; szczególnie traktowane będą działania polegające na zagospodarowaniu, głównie w ujęciu lokalnym, odpadów pochodzenia rolniczego, gospodarki leśnej oraz przemysłu drzewnego i meblowego;
- likwidacji źródeł niskiej emisji poprzez racjonalne wykorzystanie istniejących systemów ciepłych, głównie w drodze modernizacji kotłowni i systemów grzewczych opartych o konwencjonalne paliwa w celu zwiększenia sprawności urządzeń wytwarzających energię oraz ograniczenia zanieczyszczeń;
- modernizacji zarówno lokalnych instalacji ciepłowniczych, jak i indywidualnych źródeł ciepła oraz popieranie likwidacji lokalnych, przestarzałych kotłowni konwencjonalnych na korzyść miejskich systemów ciepłownictwa;
- wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w energetyce zawodowej oraz zakładach przemysłowych w regionie związanych z redukcją gazów i pyłów, instalacji urządzeń niezbędnych do zachowania standardów emisyjnych, szczególnie na obszarach charakteryzujących się poziomem zanieczyszczeń powietrza znacznie przekraczającym dopuszczalne normy;
- rozbudowy sieci gazociągowej na terenie województwa, szczególnie na obszarach chronionych oraz w gminach uzdrowiskowych;
- popierania kompleksowych projektów termomodernizacyjnych, realizowanych zarówno w budynkach użyteczności publicznej, jak i przez indywidualnych inwestorów;

- zwiększenia sprawności wytwarzania energii oraz ograniczenia do minimum strat w procesie jej przesyłu, głównie poprzez popieranie inicjatyw sprzyjających powstawaniu nowoczesnych instalacji produkujących energię wykorzystywaną na potrzeby lokalne;
- wysokosprawnych urządzeń produkujących energię elektryczną i ciepłą w skojarzeniu;
- ograniczenia technologicznych i komunalnych źródeł hałasu;

2.5. Strategia w obszarze ochrony przyrody.

Celem strategicznym realizowanym w ramach tego priorytetu jest popieranie wszelkich inicjatyw mających na celu ochronę walorów przyrodniczych w regionie oraz zachowanie bioróżnorodności biologicznej i krajobrazowej, poprzez wspieranie działań służących zachowaniu gatunków zagrożonych i przywracaniu drożności korytarzy ekologicznych. Realizowane działania winny być zgodne z Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej oraz Polityką Leśną Państwa.

W szczególności wspierane będą działania mające na celu utrzymanie i przywracanie oczekiwanego stanu zasobów przyrodniczych na terenie województwa zachodniopomorskiego. W ramach działań z tego zakresu dofinansowywana będzie:

1. Czynna ochrona przyrody na obszarach chronionych prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska naturalnego oraz powstania strat zasobów różnorodności biologicznej.
2. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych poprzez przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, ekosystemów i ostoi gatunków na obszarach chronionych, renaturyzacja siedlisk, itp.
3. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo poprzez:
 - opracowywanie planów ochrony obszarów Natura 2000 oraz wykonywanie zadań ochronnych i monitoringowych na obszarach naturalnych,
 - opracowywanie planów ochrony rezerwatów przyrody, parków narodowych i krajobrazowych.
4. Czynna ochrona zagrożonych wyginieciem rodzimych zwierząt, roślin i grzybów:
 - poprawa warunków naturalnego rozrodu gatunków rzadkich między innymi poprzez budowę przepławek, gniazd i skrzynek lęgowych dla ptaków, nietoperzy i innych chronionych zwierząt dziuplastych oraz miejsc bytowania dla gadów i płazów oraz poprawa warunków bytowych zwierząt wolno żyjących (dzikich),
 - reintrodukcja gatunków zagrożonych wyginieciem.
5. Konserwacja drzewostanu, realizowanej przede wszystkim w zabytkowych założeniach parkowych oraz pielęgnacji pomników przyrody.
6. Budowanie centrów rehabilitacji zwierząt dzikich i domowych.
7. Wspieranie działań Regionalnej i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

2.6. Strategia w zakresie działań związanych z edukacją ekologiczną.

WFOŚiGW w Szczecinie nadal zamierza wspierać ciekawe formy działalności skierowanej do społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej, propagowanie konkretnych zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego, upowszechnianie wiedzy o przyrodzie. Dofinansowywane będą zarówno projekty z zakresu edukacji ekologicznej i przyrodniczej realizowane przez organizacje i instytucje skupione w Sieci, jak i poza nią. Jednocześnie zakłada się, że w ramach zadań własnych Fundusz organizował będzie konferencje i szkolenia dla potencjalnych beneficjentów.

W województwie zachodniopomorskim funkcjonuje od 2004 roku unikatowa w skali kraju Sieć Ośrodków Edukacji Ekologicznej i Przyrodniczej. Sieć skupia różne podmioty, w tym stowarzyszenia, podmioty publiczne, lasy państwowe, zainteresowane podnoszeniem świadomości ekologicznej w regionie. Wykorzystanie potencjału wiedzy oraz osób pracujących w nich pracujących stwarza możliwość przygotowania i realizacji kompleksowego programu edukacyjnego skierowanego do różnych grup wiekowych. Wypracowano szczegółowe zasady współpracy pomiędzy Siecią, a WFOŚiGW w Szczecinie w celu efektywniejszego wykorzystania środków przeznaczonych na działania edukacyjne w regionie, realizowanych w ramach działalności statutowej Funduszu.

Realizacja powyższych celów odbywać się będzie między innymi poprzez dofinansowywanie nw. przedsięwzięć:

- olimpiad, konkursów, imprez upowszechniających wiedzę ekologiczną,
- realizacji programów edukacji ekologicznej przez placówki oświatowe, ośrodki edukacji ekologicznej, parki narodowe i krajobrazowe, nadleśnictwa i organizacje pozarządowe, których podstawowym celem statutowym jest edukacja ekologiczna i ochrona środowiska,
- konferencji, seminariów, warsztatów ekologicznych,
- wydawnictw propagujących ochronę środowiska,
- tworzenia ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, w celu ukierunkowania ruchu turystycznego i ograniczenia antropopresji,
- zadań związanych z obchodami Dnia Ziemi, Międzynarodowym Dniem Ochrony Środowiska, krajowymi i międzynarodowymi akcjami ekologicznymi,
- opracowywania i upowszechniania informacji o stanie środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,

2.7. Monitoring środowiska i przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

Głównym celem realizowanym w obszarze monitoringu środowiska jest wspieranie instytucji odpowiedzialnych za realizację Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie zachodniopomorskim oraz prowadzących badania w tym zakresie w związku z koniecznością pozyskiwania wiarygodnych danych o stanie środowiska, głównie poprzez:

- zwiększanie możliwości technicznych kontroli przestrzegania norm środowiskowych, wspieranie systemów kontrolno-pomiarowych, doposażenie placówek dokonujących badania w odpowiednią aparaturę pomiarową;
- udzielanie wsparcia Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w realizacji zadań związanych z monitoringiem środowiska.

W obszarze dotyczącym przeciwdziałaniu nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska, głównymi celami są rozpoznawanie zagrożeń, zapobieganie powstawaniu klęsk żywiołowych oraz powstawaniu zdarzeń nadzwyczajnych z udziałem substancji niebezpiecznych dla środowiska, zwierząt i ludzi, a także likwidacja poważnych awarii i ich skutków.

Realizując powyższe cele WFOŚiGW w Szczecinie będzie wspierał:

- jednostki Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej w zakresie wyposażenia w niezbędny sprzęt w ramach systemu ratownictwa chemiczno-ekologicznego;
- przedsięwzięcia zapobiegające wystąpieniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz likwidacje ich skutków;
- przedsięwzięcia polegające na zapobieganiu poważnym awariom, klęskom żywiołowym i ich skutkom;
- podniesienie bezpieczeństwa powodziowego dorzecza Odry i rzek Przymorza w województwie.

IV. Możliwości finansowania działalności w latach 2009-2012.

1. Analiza finansowa działalności w latach 2005 – 2008.

W okresie realizowania strategii Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na lata 2005 – 2008 Fundusz pozyskał łącznie ponad 374.174 tys. zł środków z różnych źródeł, na które składają się:

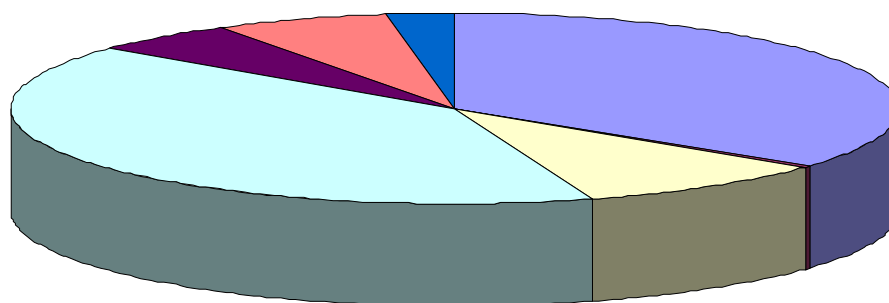
- wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska – 132.233 tys. zł,
- wpływy z kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska – 443 tys. zł,
- wpływy z tytułu nadwyżek funduszy gminnych i powiatowych – 35.304 tys. zł,
- wpływy ze spłat rat pożyczek – 152.750 tys. zł,
- przychody z tytułu odsetek od pożyczek – 20.380 tys. zł,
- przychody z tytułu odsetek od depozytów bankowych – 24.147 tys. zł,
- pozostałe przychody – 8.917 tys. zł.

W omawianym okresie proporcje poszczególnych rodzajów wpływów i przychodów Funduszu przedstawiały się następująco:

– wpływy z opłat	– 35,34%
– wpływy z kar	– 0,12%
– wpływy z nadwyżek funduszy	– 9,44%
– wpływy ze spłaty rat pożyczek	– 40,82%
– przychody z odsetek od pożyczek	– 5,45%
– przychody z odsetek od lokat	– 6,45%
– pozostałe przychody	– 2,38%

Udział poszczególnych rodzajów wpływów i przychodów Funduszu w latach 2005 – 2008 w tys. zł ilustruje wykres nr 1.

Wpływy i przychody Funduszu w latach 2005 - 2008

■ wpływy z opłat	■ wpływy z kar
■ wpływy z nadwyżek funduszy	■ wpływy ze spłaty rat pożyczek
■ przychody z odsetek od pożyczek	■ przychody z odsetek od lokat
■ pozostałe przychody	

Z kolei w latach 2005 – 2008 Fundusz , realizując założenia ówczesnej strategii działalności, zaangażował w ochronę środowiska w województwie zachodniopomorskim łącznie ponad 266.590 tys. zł środków finansowych. Były one wydatkowane na:

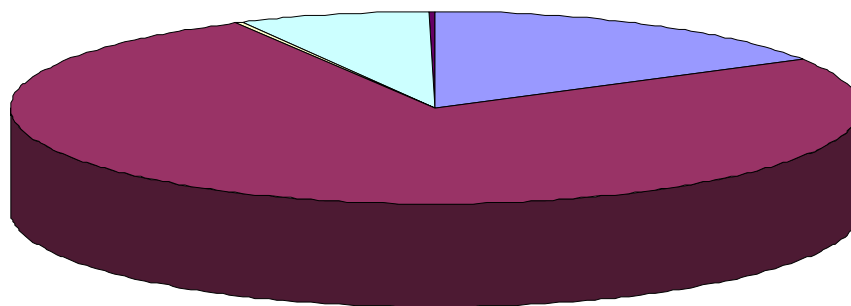
- wypłatę bezzwrotnych dotacji – 44.682 tys. zł,
- wypłatę zwrotnych pożyczek – 201.298 tys. zł,
- wypłatę dopłat do kredytów – 576 tys. zł,
- dokonanie umorzeń pożyczek – 19.290 tys. zł,
- dokonanie pozostałych wypłat – 744 tys. zł.

W omawianym okresie proporcje zaangażowania w poszczególne rodzaje pomocy finansowej zrealizowanej przez Fundusz przedstawiały się następująco:

- a) dotacje – 16,76%
- b) pożyczki – 75,51%
- c) dopłaty – 0,22%
- d) umorzenia pożyczek – 7,23%
- e) pozostałe wypłaty – 0,28%

Udział w zaangażowaniu się Funduszu w finansowanie ochrony środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2005 – 2008 w tys. zł ilustruje wykres nr 2.

Dofinansowanie inwestycji w latach 2005 - 2008

■ dotacje ■ pożyczki ■ dopłaty ■ umorzenia pożyczek ■ pozostałe wypłaty

W wyniku omówionych powyżej wpływów (przychodów) i wydatków (rozchodów) środków finansowych stan funduszu, oznaczający wielkość funduszy własnych, na które składają się fundusz statutowy, fundusz rezerwowy oraz wynik finansowy roku obrotowego 2008, będzie wynosił na dzień 31 grudnia 2008r. około 407.947 tys. zł.

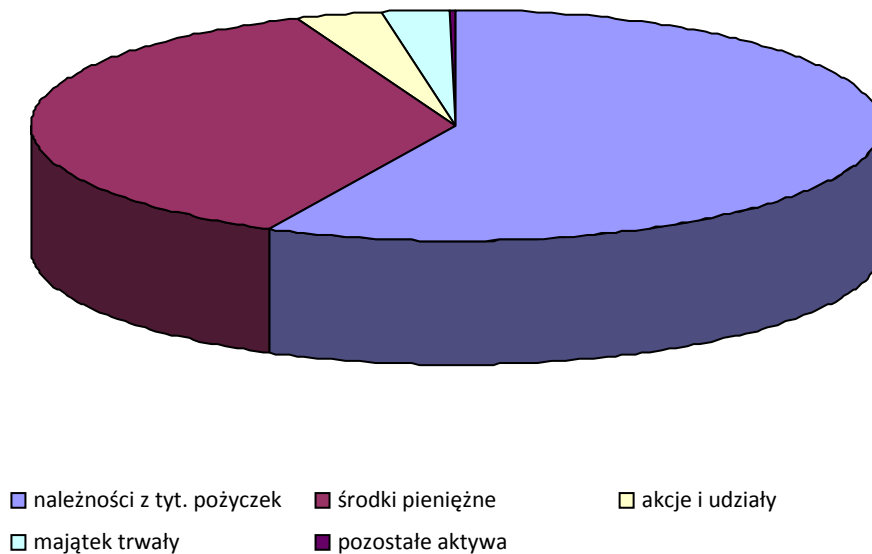
Zasadniczy wpływ na stan funduszu własnego Funduszu mają należności z tytułu udzielonych pożyczek oraz płynne aktywa w postaci środków pieniężnych i posiadane udziały i akcje. Według wstępnej wersji bilansu Funduszu na dzień 31 grudnia 2008 będą one wynosiły odpowiednio:

– należności z tytułu udzielonych pożyczek	– 235.857 tys. zł,
– środki pieniężne	– 148.623 tys. zł,
– udziały i akcje innych podmiotów	– 13.480 tys. zł,
– rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	– 9.300 tys. zł,
– pozostałe aktywa	– 687 tys. zł.

Równocześnie zobowiązania statutowe Funduszu – z tytułu zawartych umów dotacji i pożyczek – według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wynoszą 131.413 tys. zł, w tym do realizacji w 2009 roku 94.057 tys. zł.

Przewidywaną strukturę stanu Funduszu na dzień 31 grudnia 2008 roku w tys. zł obrazuje wykres nr 3.

Przewidywany stan funduszu własnego na 31.12.2008

2. Prognoza możliwości finansowania działalności Funduszu w latach 2009 – 2012.

2.1. Prognoza wpływów i przychodów Funduszu w latach 2009 – 2012.

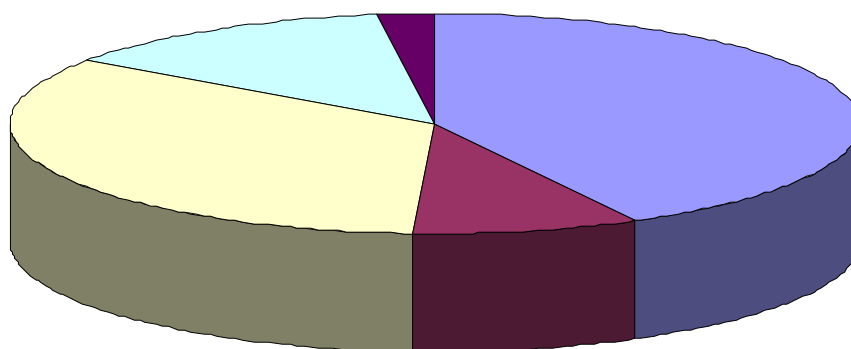
Realizując założenia planów działalności na rok 2009 i lata kolejne prognozowane wpływy i przychody Funduszu wyniosą ogółem 330 800 tys. zł i będą kształtowały się następująco:

Planowane przychody i wpływy w latach 2009 – 2012 w tys. zł						
L.P	Rodzaj wpływu/przychodu	2009	2010	2011	2012	RAZEM
1	Opłaty środowiskowe i kary	35.050	33.170	35.150	36.050	139.420
2	Nadwyżki funduszy G/PFOŚ	8.000	8.820	6.000	6.000	28.820
3	Spłaty rat pożyczek	27.230	28.180	29.280	27.130	111.820
4	Przychody finansowe	12.000	11.130	10.210	10.210	43.550
5	Pozostałe przychody	1.320	2.230	1.820	1.820	7.190
OGÓŁEM		83.600	83.530	82.460	81.210	330.800

Zasadniczym elementem wpływów i przychodów Funduszu w dalszym ciągu pozostaną wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz spłaty rat pożyczek.

Prognozowaną strukturę wpływów Funduszu w latach 2009 – 2012 obrazuje wykres nr 4.

Prognoza przychodów Funduszu w latach 2009 - 2012

■ opłaty środowiskowe i kary ■ nadwyżki funduszy
■ spłaty rat pożyczek ■ przychody finansowe
■ pozostałe przychody

2.2. Możliwości finansowania przedsięwzięć środowiskowych przy udziale Funduszu w latach 2009 – 2012

Uwzględniając potrzeby województwa zachodniopomorskiego w zakresie dofinansowania inwestycji związanych z ochroną środowiska naturalnego prognozuje się możliwość wsparcia finansowego bezpośrednio ze środków Funduszu w latach 2009 – 2012 w łącznej kwocie 452 807 tys. zł. Planowane wydatki będą przedstawiały się następująco:

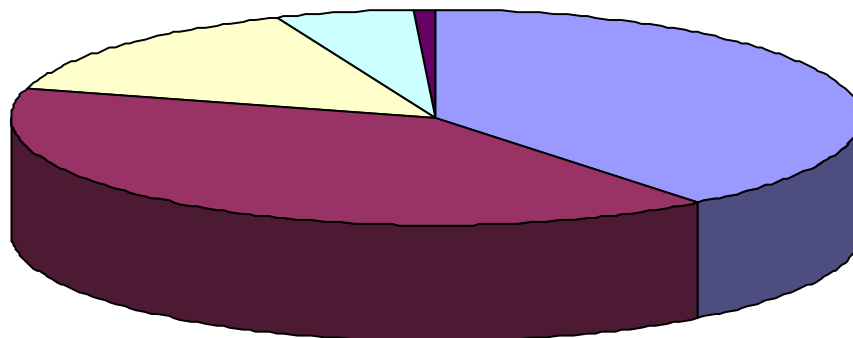
Planowane wydatki Funduszu w latach 2009 – 2012 w tys. zł						
L.P.	Kierunki wydatkowania środków	2009	2010	2011	2012	RAZEM
1	Wypłaty pożyczek statutowych	90.070	48.700	22.600	17.600	178.970
2	Wypłaty pożyczek przy współfinansowaniu (RPO, FS, POIiŚ i inne)	39.567	51.300	47.600	42.600	181.067
3	Wypłaty dotacji	24.170	18.200	11.200	11.200	64.770
4	Dopłaty do kredytów	3.000	5.000	7.000	9.000	24.000
5	Pozostałe wypłaty	950	1.050	1.000	1.000	4.000
OGÓŁEM		157.757	124.250	89.400	81.400	452.807

W omawianym okresie planuje się zmianę proporcji w kierunkach wydatkowania środków – znaczną przewagę pożyczek własnych Funduszu (z 57% w roku 2009 do 21% w roku 2012) zastąpią pożyczki na rzecz beneficjentów realizujących projekty przy współfinansowaniu ze środków unijnych (z 25% w roku 2009 do 52% w roku 2012) oraz dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych (z 2% w roku 2009 do 11% w roku 2012).

Zasadniczym elementem niniejszej strategii jest skoncentrowanie się na dofinansowaniu zadań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Tak więc priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia wymagające bądź dofinansowania wkładu własnego w ramach POIiŚ, bądź wymagające zaangażowania środków Funduszu w celu zapewnienia prawidłowego i pełnego zrealizowania inwestycji w ramach POIiŚ. Podobnie będą traktowane wnioski beneficjentów pomocy ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego lub Funduszu Spójności. Stąd znaczny wzrost planowanych wydatków w zakresie pożyczkowego współfinansowania przedmiotowych przedsięwzięć.

Prognozowaną strukturę wydatków Funduszu w latach 2009 – 2012 obrazuje wykres nr 5.

Prognoza wydatków Funduszu w latach 2009 - 2012

- wypłaty pożyczek statutowych
- wypłaty pożyczek przy współfinansowaniu
- wypłaty dotacji
- dopłaty do kredytów
- pozostałe wypłaty

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 07 grudnia 2007r., która to zatwierdziła Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, oraz porozumieniem zawartym z Instytucją Zarządzającą, WFOŚ i GW w Szczecinie jest Instytucją Pośredniczącą II stopnia w procesie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie oraz w procedurze przekazywania dofinansowania beneficjentom POliŚ. Tak więc oprócz finansowania zadań związanych z ochroną środowiska bezpośrednio ze środków Funduszu w niniejszej strategii zostały ujęte zarówno wpływy jak i wydatki z tytułu dotacji rozwojowych przekazywanych beneficjentom POliŚ. Ich wysokość w kolejnych latach obowiązywania strategii, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne potencjalnych beneficjentów POliŚ, powinna kształtować się następująco (tys. zł):

Dotacje rozwojowe POliŚ	2009	2010	2011	2012	RAZEM
Wpływy z tytułu POliŚ	48.600	65.400	60.700	54.300	229.000
Wypłaty dotacji POliŚ	48.600	65.400	60.700	54.300	229.000

W efekcie realizacji prognozowanych założeń zostaną pozyskane dodatkowe środki na realizację inwestycji środowiskowych w województwie zachodniopomorskim – tylko za pośrednictwem WFOŚ i GW w Szczecinie – w wysokości 229.000 tys. zł.

Ponadto w niniejszej strategii założono znacznie wyższy poziom wydatkowania środków w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki. Jest

to instrument znacznie poszerzający możliwości zwiększenia nakładów na inwestycje środowiskowe przy stosunkowo niskim zaangażowaniu środków publicznych, jakimi są środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Przykładowo, przy założeniu stałego poziomu dopłat – średnio 5 - 6% w skali roku – dopłaty w wysokości 3.000 tys. zł przyjęte w planie finansowym na rok 2009 powinny wygenerować około 105.000 tys. zł kredytów bankowych. Przyjmując nawet tendencję spadkową oprocentowania kredytów bankowych w okresie obowiązywania strategii na lata 2009 – 2012 poziom kredytowania przez banki inwestycji związanych z ochroną środowiska w naszym regionie powinien kształtować się następująco:

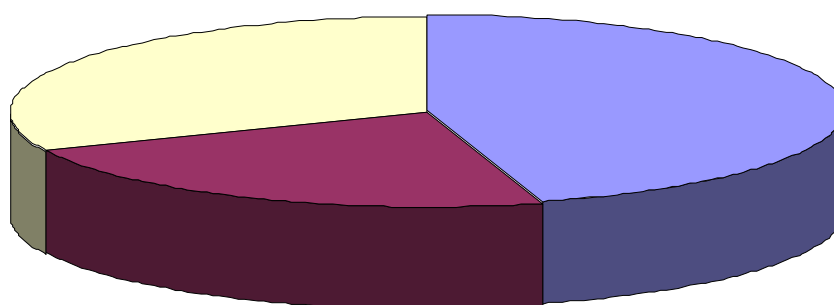
	2009	2010	2011	2012	RAZEM
Kwota dopłat	3.000	5.000	7.000	9.000	24.000
Poziom kredytowania	105.000	175.000	245.000	315.000	315.000

Środki pozyskane z kredytów bankowych będą stanowiły uzupełnienie systemu finansowania ochrony środowiska w naszym regionie, a w szczególności będą pozwalały na skoncentrowanie się Funduszu na dofinansowywaniu projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej.

Reasumując w okresie obowiązywania strategii, oprócz bezpośredniego zaangażowania środków Funduszu w wysokości 452.807 tys. zł, prognozuje się pozyskanie łącznie 544.000 tys. zł środków zewnętrznych – w praktyce zakłada się finansowanie ochrony środowiska na poziomie 996.807 tys. zł.

Prognozowaną strukturę finansowania ochrony środowiska w latach 2009 – 2012 przedstawia wykres nr 6.

Struktura finansowania ochrony środowiska w latach 2009-2012

- Środki własne Funduszu - 45,4%
- Kredyty bankowe - 31,6%
- Realizacja POliŚ - 23,0%

3. Instrumenty finansowe w ramach realizacji strategii w latach 2009 – 2012.

Jako instrumenty finansowe służące dofinansowaniu przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej w okresie objętym strategią będą stosowane:

1. **pożyczki** – nadal pozostają podstawowym narzędziem finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska realizowanych w oparciu o środki statutowe Funduszu. Wychodząc naprzeciw potrzebom beneficjentów Zarząd i Rada Nadzorcza rozszerzyły działania możliwe do realizacji w ramach pożyczki o dokumentację techniczną inwestycji proekologicznych. W sytuacji kiedy pożyczkobiorca nie rozpocznie inwestycji w określonym umową czasie, stosuje się oprocentowanie komercyjne. W związku z przyjętymi celami strategicznym priorytetową będą traktowane pożyczki na wkład własny beneficjentów realizujących projekty w oparciu o środki zewnętrzne, głównie unijne.
2. **dotacje** – są narzędziem wykorzystywanym głównie do współfinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej, monitoringu środowiska, ochrony przyrody oraz zapobieganiu i likwidacji skutków zagrożeń środowiska. Zakłada się, iż nadal te obszary będą w sposób racjonalny wspierane ze środków statutowych Funduszu, podkreślając zaangażowanie w finansowanie programów środowiskowych o szczególnym znaczeniu dla rozwoju regionu.
3. **przekazywanie środków jednostkom budżetowym** – instrument finansowy skierowany do instytucji Państwowych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, głównie: Państwowej Straży Pożarnej, Wojewody Zachodniopomorskiego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, RZGW.
4. **umorzenia** – są specyficznym narzędziem finansowym wykorzystywanym przez Fundusz, a jego celem jest kontynuowanie proekologicznych działań inwestycyjnych. Aktualnie Zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Szczecinie zakładają możliwość umorzenia pożyczki do 30% (w przypadku samorządów) oraz do 10% (w przypadku innych beneficjentów), jednak należy podkreślić, że instrument ten nie ma charakteru obligatoryjnego tylko uznaniowy. Istotą umorzeń jest konieczność wykorzystania przez beneficjenta kwoty umorzonej pożyczki na kolejne działania z zakresu ochrony środowiska. Poza tym stanowią one element motywacyjny do prawidłowego wywiązania się z zapisów umowy pożyczkobiorcy, w odniesieniu do terminów realizacji inwestycji i osiągnięcia planowanego efektu ekologicznego oraz terminowości spłat rat kapitału i odsetek. Umorzenia nie dotyczą pożyczek przeznaczonych na wykonanie dokumentacji technicznej planowanych inwestycji oraz pożyczek przeznaczonych na zabezpieczenie wkładu własnego beneficjentów realizujących inwestycje w oparciu o środki unijne.
5. **dopłaty do kredytów preferencyjnych** – w poprzednich latach instrument ten miał charakter marginalny, np. w roku 2008 Zarząd Funduszu przeznaczył na dopłaty kwotę 300 tys. zł. Do tej pory w ramach tego działania Fundusz współpracował wyłącznie

z Bankiem Ochrony Środowiska. W okresie objętym Strategią zakłada się istotne zwiększenie znaczenia tego instrumentu. Już w planie finansowym na rok 2009 przyjęto kwotę 3 mln zł na dopłaty do kredytów komercyjnych. Jest to spowodowane znacznym wzrostem świadomości społecznej, co powinno skutkować zainteresowaniem i chęcią podjęcia wysiłku inwestycyjnego związanego z instalacją nowoczesnych technologicznie urządzeń i rozwiązań. Jest to narzędzie skierowane głównie do osób fizycznych i małych przedsiębiorstw. Z punktu widzenia misji realizowanej przez WFOŚiGW w Szczecinie zwiększenie środków statutowych na realizację projektów w oparciu o ten instrument niesie szereg korzyści wymiernych, a mianowicie zwiększony efekt finansowy i ekologiczny. W okresie objętym Strategią planowane jest rozszerzenie współpracy z Bankiem Ochrony Środowiska, również w aspekcie możliwości współfinansowania dużych projektów inwestycyjnych, a także podjęcie współpracy z innymi bankami w tym zakresie.

Są to instrumenty z powodzeniem stosowane dotychczas i przynoszące wymierne efekty w poprawie stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.

Podsumowanie

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na lata 2009-2012 określa kluczowe cele i kierunki w obszarze ochrony środowiska w województwie zachodniopomorskim, co stwarza podstawy racjonalnego działania oraz efektywnego wykorzystania środków skierowanych na realizację zadań wynikających z Polityki Ekologicznej Państwa. W tym celu Zarząd Funduszu deklaruje ścisłą współpracę z organami państwowymi i samorządowymi, a w szczególności z Zarządem Województwa oraz Wojewodą Zachodniopomorskim. Nadal będzie kontynuowana współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszami wojewódzkimi, Generalną i Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz instytucjami, służbami i organizacjami realizującymi zadania w obszarze ochrony środowiska w regionie.

Nadrzędnym celem Zarządu i Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Szczecinie, realizowanym w okresie objętym Strategią, jest najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych, którymi dysponuje oraz skuteczna absorpcja środków zewnętrznych, krajowych i unijnych. Szczególne znaczenie w tym zakresie ma rola Funduszu jako Instytucji Wdrażającej POliŚ oraz prowadzenie Punktu Konsultacyjnego POliŚ, w celu udostępnienia rzetelnej informacji potencjalnym beneficjentom w zakresie możliwości korzystania z zewnętrznych narzędzi finansowych skierowanych na działania z zakresu ochrony środowiska. Nadal będzie prowadzona na szeroką skalę działalność informacyjno-promocyjna.

Jasno zdefiniowane cele oraz możliwości ich realizacji w oparciu o przejrzyste zasady finansowania projektów oraz dostępne instrumenty finansowe mają zachęcić zarówno samorządy, jak i inwestorów prywatnych do podejmowania działań mających istotny wpływ na jakość środowiska w regionie. Priorytetowo będą traktowane te działania, które służą wypełnianiu zobowiązań krajowych i unijnych, głównie w obszarze gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony atmosfery i powierzchni ziemi.

WFOŚiGW w Szczecinie nadal będzie wspierał ciekawe projekty z zakresu edukacji ekologicznej oraz działania służące ochronie przyrody.